

TRADITIONER AV TRÄ

EN FAMILJEAFFÄR FÖR TRÄBÅTAR

Lilla Kålviks båtbyggeri står bakom några av de vackraste träbåtarna vi har. Byggmetoderna är traditionella på detta varv med anor från 1700-talet. Text & foto: Jerker Norlander

DET ÄR TYST och lugnt innanför dörrarna till Lilla Kålviks båtbyggeri på Orust. Precis som det ska vara på ett litet båtvarv där vackra båtar växer fram med hjälp av skickliga hantverkare.

En känslig näsa kan säkert nosa sig till dofterna från olika träslag som ligger på tork, noggrant staplade med klossar emellan. Solen skiner in genom de stora fönstren och lyssnar

man noga så hörs det stilla surret från en slipmaskin.

Här har det byggts båtar i åtta generationer. Idag är det Christina och Johny Andersson (mor och son) som för traditionen vidare. De är båda välkända profiler och medverkar med sina vackra båtar på Båtmässan i Göteborg.

1740 BYGGDE ANDERS SVENSSON en ”backebåt” för långrevsfiske

och därefter har det bara fortsatt. Båtarna blev stabila jullar, många byggdes utomhus och helt utan mallar. Ett skickligt båtbyggargöga hade både mått och mönster i händerna.

– Varvet låg länge i Kungsviken och drevs av Thore Larsson. Det brann ner 1963 och byggdes upp igen i Kålvik av Roland Persson, som skulle säga morbror till Tore Larsson. Det var på farmors torpställe, berättar Christina

Larsson, som är dotter till Roland Persson.

– Pappa och hans bror Ante byggde snipor på upp till 30 fot, fortsätter hon. Alla båtbyggare hade sina egna detaljer som de använde på båtarna. Linjerna gick alltid igen och båtarna skilde sig i åt i till exempel pollare och fotlister. Mönsterskydd hade ingen hört talas om. Det var alltid egna konstruktioner och jag kan se på långt håll när det är en båt

Christina och Johnny Andersson för traditionen vidare på Lilla Kålviks varv på Orust. Byggtakten är två nya träbåtar varje år.

Det är alltid båtar på gång i det lilla varvet.

VM i Andunge. Andungeklubben arrangerar varje år ett populärt VM, som ska tolkas som Västkustmästerskapet för Andunge.

som kommer från oss.

Sniporna från Lilla Kålvik får alltid en lite uppnosig anskjärt som avslutning i aktern.

- Det är efter mormors häck brukar vi säga, skrattar Christina.

Hon var 16 år när hon började jobba på båtbyggeriet och därefter har det bara rullat på. Christina är en mästare med lackpenseln. Först olja och sedan lackas skroven med sju lager Epifanes med olika förtunning för varje lager.

- Pappa var duktig som lärare och blev det fel så var det bara att göra om, berättar hon. Något

slarv fick aldrig någonsin lämna båtbyggeriet.

EFTER EN SVACKA för träbåtar på 1970-talet pekar kurvan bara rätt upp nu. Två års väntetid på en båt har nu blivit tre år.

- Jag har aldrig varit med om ett sådant tryck, säger Johnny Andersson.

Västkustens Träbåtsförening och Träbåtsfestivalen i Skärhamn har betytt mycket för att träbåtsintresset har ökat.

De flesta båtar som byggs på Lilla Kålvik är yrkesbåtar. Det blir två båtar per år och så kan det fin-

nas plats för någon minde båt.

Snipa eller julle kan det diskuteras om hur länge som helst, liksom klink eller kravell i skrovet. På Lilla Kålvik byggs det bara båtar på beställning och då blir det både snipor och jullar, stävekor och den välseglade Andungen.

- Nästan allt, lägger Johnny till. Kommer kunden med en ritning som vi inte gillar så blir det nobben. Ofta har en kund sett en färdig båt och vill ha en likadan. Ibland kommer de bara med ett mått och ett användningsområde och vill ha en båt efter det. För ett

tag sedan kom det en man från Ostkusten med en öka på kärra efter bilen. Han ville ha en kopia av båten, fast tio procent större.

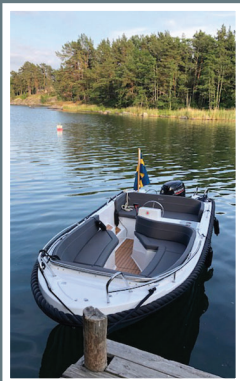
EKEN TILL SKROVEN kommer från Polen, men övrigt trä har vuxit på Orust.

- Den polska eken är tjockare och mer högvuxen. Då kan vi få ut ett helt skrov från samma stock med samma färg, förklarar Christina.

Den svenska eken har en tendens att växa som en "Sparbanksek".

En julle på 20 fot brukar

Silver Yacht 525

Exklusiv styropulpet med karaktär

Det finns ett stort utbud av styropulpetsbåtar, men här har du den med det "stora" extra. Socialt genomtänkt för din resa med stil.

Mercury F25 ELPT EFI – 4-stroke	20 + knop	199.000.-
-Sprayhood kapell inkl helkapell	-Badstege	
-Pulpit i stäv och midskepps	-Tross reling	
-Teak look i sittbrunn	-Lanternor LED	
-Elektrisk länsypump med nivåvakt	-Fritt Lidingö inkl full tank	
-Brandsläckare	-Motor montering, reglage samt batteri	
-Klass III ögla i stäven	-Max 50hk	
-Dynor i hela sittbrunnen		
-Generösa stuvningsutrymmen		

ATOLMAR

BERGSTRÖM MARIN AB
Gåshagaleden 12 - 18166 LIDINGÖ
Tel: 0708-965111
fredrik@bergstrom-marin.se
www.bergstrom-marin.se

Generalagent:
ATOLMAR AB
Tel. 070-665 17 75
www.atolmar.com
www.silveryacht.se

TRADITIONER AV TRÄ

Andunge nummer 99.

behöva 1 500 arbetstimmar för att bli färdig.

– Det är tur att vi har ett leveransdatum, annars kunde man gå här och pillra på finishen hur länge som helst, skrattar Johnny.

Ett skrov till en julle sätts ihop med 1 600 nitar. Sedan blir det ytterligare 250 nitar i spanten.

Kopparnit eller enepinnat har också en tendens att bli diskutera i absurdum.

– Enepinnat brukar hålla längre

än båten, säger Johnny.

Vid bryggan ligger Andunge nr 99. Nr 100 är på gång, men sedan kan det bli huvudbry för Andungeförbundet med nummering. När Andungen började byggas i plast startade man på segelnummer 101 för plastvarianterna. Då, i början på femtiotalet när Thore Larsson började bygga Andungar, hade väl ingen räknat med att det skulle byggas 100 stycken Andungar i trä. ♣

Christina lackar det mesta.

SINCE

AUTOSOL

1929

GÖR DIN BÅT REDO FÖR SOMMAREN MED AUTOSOL!

- Kvalitetsprodukter
- Kompletta sortiment av produkter för alla dina båtbehov!
- Konsumentvänligt - enkel användningsprocess!
- Fokusering på miljövänlighet

- Ocean-Safe-Logo = Ingen mikroplast!
- Betrott varumärke i årtionden!
- Innovativa produkter med toppmodern teknik
- Utvecklad med båtägare för båtägare

RUBBING CLEANER

- Enkelt sätt att fräscha upp gelcoat
- Tar bort missfärgning och ger ytan sitt originella utseende
- Koncentrerad sammansättning för maximal prestanda
- Ocean-Safe-Logo = Ingen mikroplast!
- TIPS: Använd AUTOSOL METAL POLISH för extremt tung oxiderad gelcoat & följ alltid upp med AUTOSOL LIQUID HARD WAX för höglans och långvarigt skydd!

Dursol NORDIC Dursol Nordic AB, Gesällgatan 11
745 39 Enköping, Sweden

WWW.DURSOLNORDIC.COM